

Sygn. akt: II K 259/15

2 Ds 224/15 PR L.

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 czerwca 2016 r.

Sąd Rejonowy w Lidzbarku Warmińskim II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSR Monika Niedziałkowska

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Ewa Przytuła

przy udziale Prokuratora: Joanny Kłosowskiej

przy udziale oskarżyciela posiłkowego R. P.: ---

przy udziale oskarżycielki posiłkowej B. S.: ---

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 04.04.2016 r., 18.05.2016 r., 17.06.2016 r.

sprawy przeciwko **C. S.** synowi J. i J. z domu B.

ur. (...) w L.

oskarżonemu o to, że:

I w dniu 19 marca 2014 r. w L., woj. (...), w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, za pomocą wprowadzenia w błąd co do zamiaru dokonania zapłaty za wykonaną usługę, doprowadził firmę (...) z siedzibą w M. do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem w postaci wykonania usługi robót budowlanych polegających na ułożeniu kostki brukowej wraz z materiałami budowlanymi o łącznej wartości 158 396,94 zł., czym działał na szkodę firmy (...) reprezentowanej przez R. P.

tj. o czyn z art. 286 § 1 kk

II w dniu 19 kwietnia 2014 r. w D., woj. (...), w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, za pomocą wprowadzenia w błąd co do zamiaru dokonania zapłaty za pobrany towar, doprowadził firmę (...) z siedzibą w D. do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem w postaci piasku sianego w ilości 82 tony 900 kg, cementu portl w ilości 4 tony 050 i prętów żebrowanych w ilości 20 kg o łącznej wartości 3435,41 zł., czym działał na szkodę firmy (...) z siedzibą w D.

tj. o czyn z art. 286 § 1 kk

orzeka:

I oskarżonego C. S. uznaje za winnego popełnienia zarzucanych mu czynów z tym ustaleniem, że czynu opisanego w pkt II dopuścił się w okresie od 28 marca 2014 r. do dnia 10 kwietnia 2014 r. oraz że oba czyny zostały popełnione w krótkich odstępach czasu, z wykorzystaniem takiej samej sposobności, czyny te kwalifikuje z art. 286 § 1 kk i za to skazuje go, a przy zastosowaniu art. 91 § 1 kk z mocy art. 286 § 1 kk i art. 33 § 2 kk wymierza mu karę 1 (jednego) roku i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności oraz karę grzywny w wymiarze 500 (pięciuset) stawek dziennych przy ustaleniu wysokości jednej stawki dziennej na kwotę 10,00 zł. (dziesięć);

II na mocy art. 627 kpk w zw. z art. 2 ust. 1 pkt 4 i art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 23.06.1973 r. o opłatach w sprawach karnych wymierza oskarżonemu opłatę w kwocie 1300,00 zł. (jeden tysiąc trzysta) oraz obciąża go pozostałymi kosztami sądowymi.

UZASADNIENIE

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

C. S. lat 49 ma wykształcenie wyższe. Pomaga nieformalnie małżonce A. S. w prowadzeniu działalności gospodarczej pod nazwą (...) A. S. w D.. Innych źródeł dochodu ani majątku nie posiada. Od 2009 r. małżonkowie mają rozdzielność majątkową. Z małżeństwa z A. S. oskarżony ma dwoje dzieci. Dom wraz z posesją usytuowany w L. przy ul. (...), który zajmuje wspólnie z żoną oraz dziećmi, stanowi własność A. S.. Jest on obciążony hipoteką na kwotę 600 000,00 zł. Oskarżony był karany sądownie.

Za rok 2014 r. oskarżony nie wykazał żadnego dochodu. Samochód B., rok produkcji 2012 r., którym się porusza, stanowi przedmiot umowy leasingu, podobnie jak A., którym jeździ jego żona. W tym też roku łączna wartość zobowiązań wobec kontrahentów z tytułu prowadzonej przez A. S. działalności gospodarczej wynosiła około 60 000,00 zł.

W marcu 2014 r. małżonkowie powzięli decyzję o ponownym położeniu polbruku na posesji w miejsce już wyłożonego oraz o wykończeniu tarasu. W tym celu C. S. skontaktował się telefonicznie z firmą (...) należącą do R. P. z siedzibą w M., którą w internecie znalazła żona.

Za namową oskarżonego, do L. przyjechał pracownik oskarżyciela posiłkowego P. G. (1), który na miejscu, w obecności C. S. obejrzał zakres prac, dokonał pomiarów, okazał małżonkom rodzaje kostek, które miał w pojeździe oraz katalog projektów. Wyborem kostki zajęła się A. S.. Oskarżonemu zależało na szybkim wykonaniu zlecenia. W oparciu o poczynione ustalenia, oskarżonemu przesłano w dniu 18 marca 2014 r. drogą mailową ofertę, którą tego samego dnia w pełni, bez żadnych warunków, zaakceptował. W dniu 19 marca 2014 r. do miejsca zamieszkania państwa S. przyjechał R. P. wraz z projektantem R. R. w celu podpisania umowy. Przed podpisaniem umowy A. S. dokonała zmiany rodzaju kostki na znacznie droższy model, co znalazło odzwierciedlenie w ofercie poprzez nakreślenie długopisem nowych nazw wybranej kostki. Wymienieni nie artykułowali konkretnych, szczegółowych oczekiwań co do projektu ograniczając się do stwierdzenia, że ma być ładnie i „na bogato”. Tego dnia doszło do podpisania umowy o wykonanie robót budowlanych pomiędzy R. P., a C. S., przedmiotem której było ułożenie kostki wraz z wykonaniem podbudowy zgodnej z dołączoną ofertą, która wraz z cennikiem stanowiła integralną część umowy.

Sporządzony w krótkim czasie tj. 1 – 2 dni po podpisaniu umowy projekt został niezwłocznie zaakceptowany przez oskarżonego. Zgodnie z § 9 umowy, R. P. wystawił zleceniodawcy fakturę tytułem zwrotu kosztów związanych z zakupem samej kostki na kwotę około 50 000,00 zł. C. S. oświadczył, iż nie zapłaci owej kwoty przed wykonaniem całego zlecenia powodowany wcześniejszymi złymi doświadczeniami ze źle ułożonym polbrukiem. Mimo braku zapłaty, pracownicy oskarżyciela posiłkowego przystąpili do pracy w ustalonym umową terminie.

W wykonaniu zobowiązania wynikającego z § 4g umowy, a nakładającego na zleceniodawcę obowiązek pokrycia kosztów zakwaterowania pracowników w czasie wykonywania prac objętych umową w przypadku wykonywania usługi dalej niż 90 km od M., C. S. wynajął u B. S. prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą (...) B. S. w D. mieszkanie na okres od 27 marca 2014 r. do 11 kwietnia 2014 r. Nadto, na potrzeby realizacji podbudowy polbruku, oskarżony nabył u oskarżycielki posiłkowej materiał budowlany w postaci piasku sianego 04, cementu (...) oraz prętów żebrowanych na łączną kwotę 5009,20 zł., który był mu sukcesywnie dostarczany na posesję w L. w okresie od 28 marca 2014 r. do dnia 10 kwietnia 2014 r. z odroczonym terminem płatności do 19 kwietnia 2014 r.

Podczas realizacji usługi oskarżony, ani jego żona nie zgłaszali brygadziście żadnych zastrzeżeń co do rodzaju użytych materiałów, jak i jakości wykonywanych prac.

W dniu 11 kwietnia 2014 r., prace zostały ukończone bezusterkowym ich odbiorem przez oskarżonego.

W dniu 26 maja 2014 r. A. S. odebrała rozliczenie wykonanych prac brukarskich na kwotę 158 396,94 zł. Wobec braku wpłaty, B. P. – żona, a jednocześnie pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego - sama bądź na jej polecenie pracownicy firmy (...) wielokrotnie kontaktowali się z C. S. w sprawie uregulowania należności. Powyższe spotykało się bądź z nieodebraniem połączenia, bądź – w sytuacji skutecznego nawiązania połączenia – krótkim, za każdym razem innym wytłumaczeniem dotychczasowego braku płatności bądź obietnicą, że oddzwoni, co jednakże ostatecznie nie miało miejsca przy jednoczesnej akceptacji żądanej kwoty. W późniejszym okresie C. S. dwukrotnie w rozmowie telefonicznej wspominał o reklamacji w związku z wykonanymi pracami. Został poinformowany o konieczności przesłania zdjęć celem udokumentowania owych nieskonkretyzowanych roszczeń czego jednakże nie uczynił.

Wezwanie do zapłaty z dnia 23 września 2014 r. również zostało pozostawione bez odpowiedzi.

Sąd Okręgowy w Warszawie prawomocnym nakazem zapłaty z dnia 25 listopada 2015 r. nakazał pozwanemu C. S. aby zapłacił powodowi R. P. kwotę 158 396,94 zł. wraz z ustawowymi odsetkami i kosztami procesu.

Wszczęte na skutek wniosku R. P. postępowanie egzekucyjne na podstawie wskazanego nakazu zapłaty zostało postanowieniem z dnia 14 lipca 2015 r. umorzone z uwagi na bezskuteczność egzekucji.

Na poczet należności wynikających z przedmiotowej umowy C. S. odpowiednio w dniach 04 i 28 kwietnia 2016 r. uiścił na rzecz oskarżyciela posiłkowego łącznie 6000,00 zł.

W tym samym czasie, oskarżony zaniechał realizacji dwóch, odebranych i podpisanych przez niego faktur VAT wystawionych z terminem płatności do 19 kwietnia 2014 r. przez B. S. tytułem wynajmu mieszkania na kwotę 3400,00 zł. (faktura VAT nr (...)) oraz za zakup materiałów budowlanych na kwotę 5009,20 zł. (faktura VAT nr (...)). Oskarżycielka posiłkowa wielokrotnie kontaktowała się czy to telefonicznie czy udając się osobiście do zakładu optycznego, z oskarżonym w sprawie spłaty należności. C. S. - nie kwestionując pierwotnie żądanych kwot – zbywał B. S. nieprawdziwymi wymówkami, by w późniejszym okresie uzależnić wpłatę od skorygowania należnej kwoty o 200,00 zł. – 300,00 zł.

Na skutek podejmowanych na przestrzeni kilku miesięcy przez oskarżycielkę posiłkową prób odzyskania należności, C. S. uiścił w czerwcu 2014 r. kwotę 3000,00 zł., która została rozliczona na poczet faktury VAT nr (...) czerwca 2014 r. kwotę 2000,00 zł., która została rozliczona częściowo na poczet faktury VAT nr (...) r. oraz w pozostałym zakresie na poczet faktury VAT nr (...) r.

Wobec braku realizacji pozostałej kwoty, oskarżycielka posiłkowa wystąpiła na drogę postępowania cywilnego.

Sąd Rejonowy w Olsztynie prawomocnym nakazem zapłaty z dnia 04 września 2014 r. nakazał pozwanemu C. S. aby zapłacił powodce B. S. kwotę 3435,41 zł. wraz z ustawowymi odsetkami i kosztami procesu.

Wszczęte na skutek wniosku B. S. postępowanie egzekucyjne na podstawie wskazanego nakazu zapłaty zostało umorzone z uwagi na bezskuteczność egzekucji.

W czerwcu 2016 r. oskarżony uiścił na rzecz B. S. kwotę 1720,00 zł.

Powyższy stan faktyczny Sąd poczynił w oparciu o następujące dowody:

- wyjaśnienia oskarżonego C. S. k – 98;

- zeznania świadków: R. P. k – 162, k 173v – 175v, B. S. k 164v – 165, k 175v – 176, k – 253v; P. G. (1) k – 166v, k 176 – 176v; R. R. k 167v – 168, k 176v – 177v; B. P. k – 169v, k 177v – 178v; G. S. k 170v – 171, k 178v - 179; D. K. k – 216v, k 217v – 218; R. S. k 218 – 218v; T. B. k – 221; P. G. (2) k 221 – 221v;

- dokumenty: umowę o wykonanie robót budowlanych k 10 – 11; ofertę k 12 – 13; cennik k 14 – 15; ofertę k – 16; protokół odbioru wykonanych robót k – 17; rozliczenie wykonanych prac brukarskich k 18 – 20; potwierdzenie odbioru k – 21; wezwanie do zapłaty z potwierdzeniem nadania k 22 – 24; pozew k 25 – 29; nakaz zapłaty k – 30; wniosek o wszczęcie egzekucji k 31 – 34; zawiadomienia o zajęciu rachunków bankowych k 35 – 38; wysłuchanie k – 39; wyciąg z CEiIoDzG k – 40; zawiadomienia o zajęciu rachunków bankowych z wniosku B. S. k 41 – 42; wysłuchanie k – 43; postanowienie k – 47; fakturę k – 79; nakaz zapłaty k – 86; fakturę k – 89; dane osobopoznawcze k – 98; odpisy wyroków k 105 – 106, k 132 – 133, k 135 – 136, k 138 – 140, k 142 - 143; informację o dochodach k – 113; dowód wpłaty k – 201; zdjęcia k – 201; wydruki z internetu k 202 – 215; faktury k – 231, k – 232, dowody wpłat k – 233; kartę karną k 235 – 237; dowód wpłaty k – 245;

Oskarżony **C. S.** w toku postępowania przygotowawczego przyznał się zarzucanych mu czynów. Skorzystał z przysługującego mu prawa do odmowy składania wyjaśnień i odpowiedzi na pytania. Wyraził wolę dobrowolnego poddania się karze (k – 98).

Z uwagi na niestawiennictwo prawidłowo zawiadomionego oskarżonego, Sąd prowadził postępowanie pod jego nieobecność poprzestając na odczytaniu jego wyjaśnień (k – 173v).

Sąd zważył, co następuje:

W ocenie Sądu materiał dowodowy zgromadzony w sprawie daje podstawę ku przypisaniu oskarżonemu sprawstwa występów oszustwa na szkodę R. P. i B. S., popełnionych w warunkach ciągu przestępstw opisanego w art. 91 § 1 kk.

Oskarżony przyznał się do stawianych mu zarzutów korzystając z przysługującego mu prawa do odmowy składania wyjaśnień, wyrażając jednocześnie wolę skorzystania z instytucji przewidzianej w art. 335 kpk (k – 98).

Formalne przyznanie się C. S. do sprawstwa koresponduje z szeregiem dowodów zgromadzonych w toku całego postępowania, począwszy od zasługujących na podzielenie zeznań oskarżycieli posiłkowych R. P. (k – 162, k 173v – 175v), B. S. (k 164v – 165, k 175v – 176, k – 253v), po wspierające je depozycje świadków: P. G. (1) (k – 166v, k 176 – 176v), R. R. (k 167v – 168, k 176v – 177v), B. P. (k – 169v, k 177v – 178v), G. S. (k 170v – 171, k 178v – 179), D. K. (k – 216v, k 217v – 218), R. S. (k 218 – 218v), T. B. (k – 221) i P. G. (2) (k 221 – 221v), kończąc na stanowiących ich dopełnienie dowodach z dokumentów w postaci: umowy o wykonanie robót budowlanych (k 10 – 11), oferty (k 12 – 13), cennika (k 14 – 15), oferty (k – 16), protokołu odbioru wykonanych robót (k – 17), rozliczenia wykonanych prac brukarskich (k 18 – 20), potwierdzenia odbioru (k – 21), wezwania do zapłaty z potwierdzeniem nadania (k 22 – 24), pozwu (k 25 – 29), nakazu zapłaty (k – 30), wniosku o wszczęcie egzekucji (k 31 – 34), zawiadomienia o zajęciu rachunków bankowych wniosku R. P. (k 35 – 38), wysłuchania (k – 39), wyciągu z CEiIoDzG (k – 40), zawiadomienia o zajęciu rachunków bankowych z wniosku B. S. (k 41 – 42), wysłuchania (k – 43), postanowienia (k – 47), faktury (k – 79), nakazu zapłaty (k – 86), faktury (k – 89), informacji o dochodach (k – 113), czyniąc je wiarygodnym.

Nie sposób przyjąć, by oskarżony – osoba z wyższym wykształceniem, od kilku lat wspomagająca małżonkę w prowadzeniu działalności gospodarczej, uprzednio kilkakrotnie karana za tożsame przestępstwa – przyznając się do zarzucanych mu czynów, nie rozumiał ich znaczenia, istoty, nie wiedział co mu się zarzuca. Wprost wskazał, że rozumie stawiane mu zarzuty i wie o co jest podejrzanym.

Należy od razu w tym miejscu podkreślić, iż w myśl wyrażonej w art. 8 § 1 kpk zasady jurysdykcyjnej samodzielności sądu karnego, sąd ten poza związaniem prawomocnymi rozstrzygnięciami sądów kształtującymi prawo lub stosunek prawny (§ 2), samodzielnie rozstrzyga wszystkie zagadnienia zarówno prawne, jak i faktyczne, jakie wyłoniły się w rozpatrywanej sprawie i nie wiążą go inne rozstrzygnięcia sądów, w tym przypadku sądów cywilnych, niemniej jednak ocena prawno - karna zachowania oskarżonego w granicach zakreślonych aktem oskarżenia nie może się odbyć w niniejszej sprawie bez odniesień do cyt. powyżej postępowań cywilnych i poczynionych w ich toku ustaleń skutkujących uwzględnieniem w całości odpowiednio w postępowaniu upominawczym w sprawie o sygn. akt: III Nc 112/14 przez Sąd Okręgowy w Warszawie i nakazowym w sprawie o sygn. akt: X Nc 1543/14 przez Sąd

Rejonowy w Olsztynie roszczeń pokrzywdzonych, albowiem pozostaje to w bezpośrednim związku z przedmiotem niniejszego postępowania. W świetle poczynionych uwag za pełnowartościowy dowód w sprawie Sąd uznał owe rozstrzygnięcia sądów cywilnych, tym bardziej, iż ustalenia te w omawianym zakresie korelują z pozostałymi dowodami zgromadzonymi w sprawie.

Z przywołanych dowodów osobowych, jak i w postaci enumeratywnie wskazanych dokumentów, które stanowią spójną, logiczną, wzajemnie uzupełniającą się całość wynika zarówno sposób działania sprawcy, tożsamy w odniesieniu do obu oskarżycieli posiłkowych, a polegający na dążeniu do niekorzystnego rozporządzenia mieniem przez pokrzywdzonych w następstwie wprowadzenia ich w błąd poprzez zaciągnięcie zobowiązania, które miało być spełnione w przyszłości, a z którego sprawca nie miał zamiaru wywiązać się już w chwili składania przyrzeczenia tym osobom, jak i cel jego działania, jakim było każdorazowo osiągnięcie korzyści majątkowej.

W tym stanie rzeczy, za odosobniony dowód w sprawie uznać należy zeznania świadka A. S. (k 218v – 221, k - 253v), która stara się nieudolnie – zdaniem Sądu – wykazać, wbrew stanowisku samego oskarżonego, iż w istocie w sprawie mamy do czynienia z nienależytym wywiązaniem się z zobowiązania o charakterze cywilnoprawnym po stronie obu kontrahentów, a nie z zamiarem oszukańczym po stronie oskarżonego, nie odzegnując się przy tym od próby zdyskredytowania R. P. jako przedsiębiorcy posiłkując się szeregiem wpisów na forach internetowych (k 202 – 215).

Nie ulega wątpliwości, iż wymieniona jako żona oskarżonego jest żywotnie zainteresowana wynikiem procesu na korzyść męża, wręcz pod nieobecność oskarżonego w postępowaniu, wchodzi w rolę jego obrońcy, starając się tłumaczyć jego zachowanie, przejmując na siebie gros odpowiedzialności za zaistniały stan rzeczy, zwłaszcza jeśli chodzi o rzekome zatajenie przed mężem korespondencji zawierającej wezwania do zapłaty czy nakazy zapłaty, co skutkowało brakiem możliwości właściwej prawnej reakcji z uwagi na upływ terminów.

Powyższe – w ocenie Sądu - odbiera omawianym depozycjom walor obiektywnej relacji, nakazując ich odrzucenie. Nieprawda, a także brak logiki w przekazywanych przez świadka treściach uwidacznia się w konfrontacji z pozostałymi dowodami, które stały się podstawą czynionych przez Sąd ustaleń faktycznych. Nie sposób poddać w wątpliwość twierdzeń świadka, jakoby już bezpośrednio po podpisaniu umowy z R. P., którą nota bene – jak podaje – mieli podpisać z mężem wspólnie, co pozostaje w oczywistej sprzeczności z zeznaniami świadków R. P. i R. R. lecz z uwagi na konieczność zajęcia się dziećmi, ostatecznie sygnował mąż, powzięła wątpliwości co do treści oferty w zakresie rodzaju kostki i prac dodatkowych, o czym nie omieszkała wspomnieć kontrahentowi akceptując prace na jej posesji. Zeznaniami A. S., jakoby miała zgłaszać uwagi brygadziście co do rodzaju kostki układanej na tarasie, zadają kłam depozycje świadków – pracowników firmy (...) R. S., D. K., T. B. i P. G. (2), z których jednoznacznie wynika, iż żona oskarżonego nie rozmawiała z brygadzystą czy z pozostałymi pracownikami, nie mówiąc już o zgłaszaniu jakichkolwiek zastrzeżeń. Sprzeciw budzą dalsze twierdzenia świadka jakoby otrzymane w kwietniu (dokładnie 26 maja 2014 r.) rozliczenie wykonanych prac brukarskich na kwotę 158 396,94 zł. było dla niej i oskarżonego wielkim zaskoczeniem, tym bardziej jeśli weźmie się pod uwagę to, że cennik stanowił integralną część umowy i był oskarżonemu znany, a cena usługi, jak i materiałów (ostatecznie wybrane były jednymi z najdroższych w asortymencie) – jak wynika z zeznań R. P., R. R. – nie stanowiła dla zleceniodawcy problemu. Będąca reakcją na powyższe rzekoma prośba oskarżonego o rzetelne rozliczenie prac brukarskich i pomalowanie kostki na tarasie, nie znajduje potwierdzenia w zeznaniach świadków R. P. i B. P., która wprawdzie przyznała, iż na późniejszym etapie oskarżony wspominał dwukrotnie o trybie reklamacyjnym lecz ostatecznie nie sprecyzował swoich zastrzeżeń, nie mówiąc o kwestionowaniu rozliczenia wykonanych prac. Przyjmując za świadkiem A. S., oczekiwanie na rzetelne rozliczenie prac brukarskich, a także na skorygowanie faktury za wynajem mieszkania pracownikom w przypadku B. S., przy pełnej akceptacji drugiej faktury (dotyczącej materiałów budowlanych), było jedynym powodem braku realizacji płatności w całości, która - co dziwi - w obu przypadkach nie została uregulowana w terminie nawet w tej, niekwestionowanej części. Dopiero liczne przypominania ze strony B. S. odniosły skutek w postaci częściowego uregulowania zobowiązania w okresie ponad miesięcznym od wyznaczonego. Przyjąwszy za świadkiem, iż w istocie doszło ze strony kontrahentów do nienależytego wywiązania się z umowy, wręcz do ich pokrzywdzenia, zasady doświadczenia życiowego nakazywałyby większą, zdecydowaną aktywność po stronie oskarżonego, jak i jego małżonki wobec drugiej strony umowy, a nie – jak to miało miejsce w rozpatrywanym

przypadku – postawę bierności w oczekiwaniu na skorygowanie rozliczenia, faktury, przyjazd celem pomalowania kostki połączoną z brakiem płatności. W obliczu tak wielu zgłaszanych rzekomych zastrzeżeń co do wykonania zobowiązania przez pokrzywdzonych, trudno wytłumaczyć fakt braku reakcji na wezwania do zapłaty czy wydane przez sądy nakazy zapłaty. Tłumaczenia świadka w tym zakresie nie przekonują jako gołosłowne.

Reasumując, Sąd uznał, iż materiał dowodowy zgromadzony w sprawie dowodzi sprawstwa oskarżonego zarzucanych mu czynów wyczerpujących w obu przypadkach znamiona występku opisanego w art. 286 § 1 kk, popełnionych w warunkach ciągu przestępstw tj. w krótkich odstępach czasu, z wykorzystaniem takiej samej sposobności i przy przyjęciu, że czynu na szkodę B. S. dopuścił się w okresie od 28 marca 2014 r. do dnia 10 kwietnia (...). oraz – co omyłkowo nie zostało ujęte w opisie czynu przypisanego – że skutkiem działania oskarżonego było doprowadzenie B. S. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 5009,20 zł.

Przepis art. 286 § 1 kk penalizuje zachowanie polegające na dokonaniu niekorzystnego rozporządzenia mieniem przez pokrzywdzonego, przy czym rozporządzenie to musi być podjęte w następstwie wprowadzenia w błąd, wyzyskania błędu lub wyzyskania niezdolności do należytego pojmowania przedsiębranego działania przez sprawcę i musi mieć na celu osiągnięcie przez niego korzyści majątkowej.

Występek oszustwa określony w art. 286 § 1 kk jest przestępstwem umyślnym, zaliczanym do tzw. celowościowej odmiany przestępstw kierunkowych. Ustawa wymaga, aby zachowanie sprawcy było ukierunkowane na określony cel, którym w przypadku oszustwa jest osiągnięcie korzyści majątkowej. Sprawca, podejmując zachowanie, musi mieć wyobrażenie pożądanej dla niego sytuacji, która stanowić ma rezultat jego zachowania. Takie ujęcie znamion strony podmiotowej wyklucza możliwość popełnienia oszustwa z zamiarem wynikowym (wyrok SN z dnia 14.01.2004 r., IV KK 192/03 LEX nr 84458). Charakterystyczny dla strony podmiotowej przestępstwa oszustwa zamiar bezpośredni powinien obejmować zarówno cel działania sprawcy, jak i sam sposób działania zmierzający do zrealizowania tego celu. Sprawca musi chcieć użyć takiego właśnie sposobu działania w celu osiągnięcia korzyści majątkowej i cel ten musi stanowić punkt odniesienia przy realizowaniu każdego ze znamion przedmiotowych przestępstwa (wyrok SN z dnia 14.01.2004 r., IV KK 192/03 LEX nr 84458).

Oczywistym jest, iż samo nie wywiązanie się z zobowiązania cywilnoprawnego, nie może dać podstawy do przypisania odpowiedzialności karnej za oszustwo, w sytuacji gdy brak jest dowodów, które wskazywałyby na istnienie pierwotnego zamiaru oszukańczego sprawcy, a takowy – zdaniem Sądu – w obu przypadkach przyświecał C. S. już w chwili podpisania umowy z R. P. czy złożenia zamówienia na materiały budowlane u B. S.

W wypadku, gdy o niekorzystnym rozporządzeniu mieniem (w szerokim rozumieniu tego pojęcia, obejmującym własność i wszelkie inne prawa o charakterze majątkowym. Oznacza to, że na gruncie wskazanego wyżej przepisu ochronie podlega mienie rozumiane jako ogół praw majątkowych związanych z danym podmiotem - prawa rzeczowe, obligacyjne, a w szczególności wierzytelności, w tym także usługa, która najczęściej ma charakter odpłatny i wiąże się z koniecznością poniesienia określonych wydatków i innych kosztów oraz oczekiwaniem uzyskania określonego zysku. Jeśli na skutek zachowania sprawcy wykonawca usługi nie otrzyma ustalonej zapłaty, to doznaje wymiernego uszczerbku majątkowego, jak również nie uzyskuje spodziewanego zysku i nie powiększa swoich aktywów, co stanowi niekorzystne rozporządzenie jego mieniem) przesądza fakt nie uregulowania należności za pobrany towar czy za wykonaną usługę - a tak było w przedmiotowej sprawie - dla spełnienia znamion strony podmiotowej niezbędne jest ustalenie, że sprawca już w chwili składania zamówienia na towar/podpisywania umowy miał świadomość nie tylko niemożności dokonania płatności w ogóle, ale też niemożności uczynienia tego w terminach uzgodnionych ze stroną umowy i w rezultacie doprowadzenia do niekorzystnego rozporządzenia mieniem.

W realiach niniejszej sprawy, w zakresie umów zawartych z pokrzywdzonymi aktywność swoją przejawiał jedynie oskarżony tj. to on składał zamówienie na materiały budowlane u B. S., to on kontaktował się z firmą (...), to on był głównym negocjatorem przy zawarciu umowy z R. P. pozostawiając małżonce jedynie kwestie wyboru rodzaju kostki, by odpowiadała jej oczekiwaniom, to on umowę tę ostatecznie podpisał czyniąc to w momencie, gdy nie posiadał żadnych weryfikowalnych dochodów (k – 113), pomagając żonie w prowadzeniu działalności gospodarczej

obarczonej znacznymi zobowiązaniami względem wierzycieli (na sumę – przyjmując za świadkiem A. S. - około 60 000,00 zł.), nie będąc tam zatrudnionym, ani nie będąc jej współnikiem, nie wykazując przy tym żadnego oficjalnego majątku przy rozdzielności majątkowej jaką posiadał z żoną, właścicielką owej posesji, na której odbywała się cała inwestycja. Twierdzenia świadka A. S. o rzekomej kwocie 50 000,00 zł. z tytułu sprzedaży ziemi w M., która miała być przeznaczona na inwestycję związaną z wymianą polbruku nie przekonują zważywszy, jeśli weźmie się pod uwagę depozycje świadka B. S., w tej części, w której przyznała, iż jedną z licznych wymówek pojawiających się w rozmowach z oskarżonym na temat zwrotu należności było zapewnienie o sprzedaży ziemi w M. i spodziewanych z tego tytułu środkach, by za chwilę utrzymać, że do sprzedaży jednakże nie doszło z uwagi na śmierć potencjalnego kupca. C. S. względem pokrzywdzonych kreował się na rzutkiego, posażnego biznesmena zważywszy na rodzaj prowadzonej działalności, krąg zamożnych znajomych, dom, w jakim mieszkał, samochód, jakim się poruszał, co nijak miało się do rzeczywistej sytuacji majątkowej, w jakiej się znajdował, co skutecznie zdołało wywołać fałszywe wyobrażenie o jego kondycji finansowej. Warto podkreślić, iż dla bytu oszustwa irrelewantne jest, czy pokrzywdzony mógł sprawdzić prawdziwość twierdzeń sprawcy, czy mógł wykryć błąd przy dołożeniu znikomej nawet staranności. Nie idzie bowiem o sposób wprowadzenia pokrzywdzonego w błąd, ale o jego pozostawanie w błędzie (wyrok SA w Rzeszowie z dnia 19.03.2015 r., II AKa 13/15). Wprowadzenie w błąd jako znamię czynności wykonawczej oszustwa polega bowiem na doprowadzeniu do rozbieżności między obiektywną rzeczywistością, a wyobrażeniem o niej lub jej odbiorem w świadomości pokrzywdzonego. Wprowadzenie w błąd wykonane w ramach czynu zabronionego z art. 286 § 1 kk musi poprzedzać rozporządzenie mieniem (wyrok SN z dnia 4 kwietnia 2013 r. IV KK 355/12, LEX nr 1297687).

W orzecznictwie wskazywano, że o ile dla ustalenia oszukańczego zamiaru sprawcy wyłudzenia liczą się tylko zaszłości z czasu popełnienia przestępstwa, to zdarzenia późniejsze mogą być pomocne w dokonaniu ustaleń zamiaru. Praktyka sądowa, a więc i zasady doświadczenia życiowego, uczą, że w razie oszukańczego zamiaru podmiot jest aktywny przed zawarciem umowy, chcąc wzbudzić zaufanie drugiej strony kontraktu, natomiast po uzyskaniu korzyści majątkowej zrywa te kontakty, a wręcz uniemożliwia je (wyrok SA w Krakowie z dnia 7 maja 2015 r., II AKa 79/15, KZS 2015/7 – 8/56). Dokładnie taki sposób zachowania prezentował oskarżony. W okresie poprzedzającym zawarcie umowy wykazywał znaczną aktywność, akceptując, bez zastrzeżeń jej warunki, po efekt końcowy, wręcz nalegając na szybką realizację, by po uzyskaniu korzyści majątkowej (polepszenie sytuacji majątkowej poprzez wzrost wartości nieruchomości należącej do żony, w której zamieszkiwał kosztem uszczerbku majątkowego powstałego po stronie pokrzywdzonych pozbawionych oczekiwanego ekwiwalentu swojego świadczenia) unikać kontaktu lub go utrudniać przez kilka miesięcy, znajdując szereg nie mających pokrycia w rzeczywistości, wymówek, zwlekając z wypłatą, realizując częściowe płatności dopiero na skutek wielokrotnych inicjatyw (telefony, liczne wizyty w zakładzie optycznym) podejmowanych przez pokrzywdzoną B. S. (w przypadku R. P. pierwsze symboliczne wpłaty miały miejsce dopiero w trakcie procesu).

Sąd, kierując się ogólnymi dyrektywami i zasadami sądowego wymiaru kary określonymi w art. 53 § 1 i 2 kk, uznając oskarżonego za winnego popełnienia zarzucanych mu czynów, przy zastosowaniu art. 91 § 1 kk wymierzył mu z mocy art. 286 § 1 kk karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz wobec ustalenia, iż działał w celu osiągnięcia korzyści majątkowej orzekł wobec niego obok kary pozbawienia wolności, z mocy art. 33 § 2 kk karę grzywny w wymiarze 500 stawek dziennych przy ustaleniu wysokości jednej stawki dziennej na kwotę 10,00 zł. (pkt I wyroku).

Orzeczona kara, zdaniem Sądu, pozostaje adekwatna zarówno do stopnia winy sprawcy, jak i społecznej szkodliwości czynów, które należy uznać, iż były znaczne.

Oceniając stopień społecznej szkodliwości popełnionych przez oskarżonego występów jako znaczny, Sąd miał na względzie zarówno rodzaj naruszonego dobra, jakim są cudze prawa majątkowe, sposób i okoliczności popełnienia czynów, jak również motywację sprawcy oraz zamiar (bezpośredni kierunkowy).

Z uwagi na powyższe czyny oskarżonego wskazują na znacznie wyższy niż znikomy stopień społecznej szkodliwości.

W procesie wymiaru kary do okoliczności obciążających Sąd zaliczył oskarżonemu wielokrotną uprzednią karalność za tożsame przestępstwa (odpisy wyroków k 105 – 106, k 132 – 133, k 135 – 136, k 138 – 140, k 142 – 143, karta karna k 235 – 237).

Do okoliczności łagodzących przy ferowaniu kary, Sąd zaliczył oskarżonemu częściowe naprawienie szkody na rzecz obu pokrzywdzonych, przy czym wobec R. P. dopiero na etapie postępowania sądowego. Zapowiedź naprawienia szkody w całości na rzecz oskarżyciela posiłkowego do końca maja 2016 r. złożona na początku postępowania sądowego (k – 145), okazała się gołosłowną deklaracją oskarżonego służącą, jak należy mniemać, uzyskaniu jak najłagodniejszego wymiaru kary zgodnie z sygnalizowaną wolą wydania wyroku skazującego na karę z dobrodziejstwem warunkowego zawieszenia jej wykonania.

W ocenie Sądu, popełnienie przez oskarżonego kolejnych przestępstw dowodzi o nasilaniu się u niego skłonności do lekceważenia porządku prawnego i świadczy o jego demoralizacji oraz braku skuteczności dotychczas stosowanych środków reakcji karnej, w tym środków probacyjnych. W takim przypadku realne oddziaływanie wychowawcze ograniczyć się może do wymiaru kary, która swoją dolegliwością winna uświadomić mu stopień naganności popełnionych przez niego czynów oraz fakt obowiązywania określonych wartości społecznych. Wymierzenie oskarżonemu kary z warunkowym zawieszeniem jej wykonania zamiast korygować jego osobowość, utwierdziłoby go w przekonaniu o bezkarności, a więc utrwalaloby jego społeczne cechy, zamiast je eliminować.

Mając na względzie powyższe okoliczności, Sąd uznał, iż kara 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności wymierzona oskarżonemu pozwoli na efektywne oddziaływanie prewencyjne i da mu szansę wyrobienia w nim pożądanego przez prawo postawy ukierunkowanej na przestrzeganie porządku prawnego.

Zważywszy, iż zachowanie oskarżonego znamionowane było celem, jakim jest osiągnięcie korzyści majątkowej i że cel ten ostatecznie osiągnął, Sąd uznał za zasadne orzeczenie wobec niego, obok kary pozbawienia wolności, kary grzywny w wymiarze 500 stawek dziennych przy ustaleniu wysokości jednej stawki dziennej na kwotę 10,00 zł.

Kara grzywny zarówno w jej wymiarze zasadniczym odzwierciedlającym zawartość bezprawia w przypisanych oskarżonemu czynach, jak i ustalającym wysokość stawki dziennej, w dostatecznym stopniu uwzględnia możliwości zarobkowe oskarżonego.

O kosztach sądowych Sąd orzekł stosownie do brzmienia art. 627 kpk w zw. z art. 2 ust. 1 pkt 4 i art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych, nie znajdując podstaw do zwolnienia oskarżonego od ich uiszczenia (pkt II wyroku).